

**Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України**

**Матеріали XVI Міжнародної
науково-практичної конференції**

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ГАСІННЯ ПОЖЕЖ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»

2 травня 2025 року

Черкаси 2025

Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій:
Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції – Черкаси:
НУЦЗ України, 2025. – 449 с.

Рекомендовано до друку вченою радою
навчально-наукового інституту
оперативно-рятувальних сил НУЦЗ України
(протокол №5 від 22.04.2025 р.)

Дозволяється публікація матеріалів збірника
у відкритому доступі комісією з питань роботи
із службовою інформацією в НУЦЗ України
(протокол №3 від 26.04.2025 р.)

вироби зі смолянистим покриттям різних типів і кількостей, які дозволено використовувати повторно); вугілля всіх марок; пелети [4].

Котельня є готовою до експлуатації, ввід в експлуатацію проводиться протягом двох годин з моменту прибуття на місце експлуатації. Вона забезпечена автономним джерелом електроживлення, комплектом врізки в мережі та комплектом інструментів і приладдя для ефективної експлуатації. Котельня оснащена всіма системами відповідно до державних стандартів та вимог і може бути оснащена системою віддаленої телеметрії через мобільні застосунки AppleStore та GooglePlay або мережу Internet.

В комплектацію котельні входить засоби аварійного гасіння котла, що забезпечують безпеку праці і захист від можливих аварій

Основний принцип роботи системи гасіння пожежі котла вуглекислим газом полягає у тому, що в разі виникнення аварійної ситуації, система автоматично спрацьовує завдяки реле, встановлених через подавальний трубопровід розширювального бака, випускає у внутрішній простір топки вуглекислий газ, який зменшує концентрацію кисню у повітрі та сповільнює піроліз. Система гасіння вуглекислим газом має декілька переваг порівняно з іншими системами гасіння пожеж, зокрема водяно-пінними та порошковими системами. Переваги такої системи полягають у тому, що вуглекислий газ не залишає слідів та не завдає шкоди обладнанню та електроніці, як це може статися у разі використання водяно-пінних та порошкових систем. Система гасіння комплектується засобами додаткового живлення та управління. Вона дає змогу у разі відсутності джерела виконувати свої функції, а у разі спрацювання системи дає змогу подавати в осередок горіння не тільки автоматично, але і в ручному режимі [1, 3].

Отже, з огляду на отримані результати, можна стверджувати, що система гасіння вуглекислим газом є ефективним і безпечним засобом для управління аварійними ситуаціями в котельні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. НАПБ А.01.001-2014 «Правила пожежної безпеки в Україні»;
2. ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту»;
3. ДСТУ 5092:2008 «Пожежна безпека. Вогнегасні речовини. Діоксид вуглецю»;
4. ДБН В.2.5-77:2014 «Котельні».

УДК 351.78

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ТИМЧАСОВИХ ПОСЕЛЕНЬ ДЛЯ ПОСТРАЖДАЛОГО НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ

Олександр ЧУДАКОВ,

Наталія ЗОБЕНКО к. т. н.

Національний університет цивільного захисту України

Збройні конфлікти та військові дії призводять до значних соціальних і гуманітарних криз, однією з головних проблем яких є забезпечення житлом тимчасово переміщених осіб. Організація тимчасових поселень потребує системного підходу, що враховує не лише інженерно-будівельні аспекти, а й соціальні, правові та економічні чинники [1].

Формування тимчасових поселень повинно ґрунтуватися на принципах швидкого розгортання, стійкості до зовнішніх впливів та забезпечення належного рівня безпеки.

У сучасній практиці використовуються модульні конструкції, збірно-розбірні споруди та мобільні житлові комплекси, які дозволяють оперативно розміщувати постраждалих і забезпечувати їх базовими умовами для проживання [2]. Важливим етапом проектування таких поселень є визначення оптимальної просторової організації, яка включає розташування житлових блоків, санітарних зон, медичних пунктів, логістичних центрів та інших інфраструктурних об'єктів.

Наукові дослідження свідчать, що ефективне планування тимчасових поселень має базуватися на аналізі демографічної структури переміщених осіб, потреб у соціальній адаптації та доступності медичних і адміністративних послуг. Зокрема, використання геоінформаційних систем (ГІС) дозволяє оптимізувати розміщення поселень із урахуванням наявної інфраструктури, ресурсного потенціалу території та можливих ризиків [3].

Особливу увагу слід приділяти нормативно-правовому забезпеченню організації тимчасових поселень. В Україні на сьогодні існує потреба в розробці оновлених стандартів щодо вимог до таких поселень, зокрема щодо забезпечення санітарно-гігієнічних умов, протипожежної безпеки та екологічної стійкості [4]. Досвід міжнародних організацій, таких як ООН та Червоний Хрест, свідчить про необхідність інтегрованого підходу до планування тимчасових житлових рішень, що враховує довгострокову перспективу можливого проживання переміщених осіб [5].

Розробка науково обґрунтованих методів формування тимчасових поселень для постраждалого населення є критично важливим завданням у сфері цивільного захисту. Застосування сучасних технологій, адаптація міжнародного досвіду та вдосконалення нормативно-правової бази дозволять підвищити ефективність реалізації таких проектів та сприятимуть мінімізації гуманітарних наслідків військових конфліктів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Воронова О. В., Лисенко С. П. Проблеми розміщення тимчасових поселень для внутрішньо переміщених осіб: міжнародний досвід та українські реалії // Соціальні аспекти кризових ситуацій. – 2022. – №3. – С. 48–57.
2. ДСТУ Б В.2.2-12:2018. Будівельні конструкції. Тимчасові модульні споруди. Загальні технічні вимоги. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
3. Кравченко П. М., Романюк І. В. Використання геоінформаційних систем у плануванні кризового житлового забезпечення // Технології безпеки. – 2021. – №4. – С. 67–75.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2023 № 467 "Про затвердження порядку розміщення тимчасових поселень для внутрішньо переміщених осіб".
5. UNHCR Emergency Handbook. United Nations High Commissioner for Refugees, 2021.

УДК 614.84:541.12

ЩОДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕПЛОВІЗІЙНИХ ПРИСТРОЇВ У ПРОЦЕСІ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ ТА ПОШУКОВО-РЯТУВАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

*Олександр ШАПОВАЛОВ, Азіз СУЛЕЙМАНОВ,
Артем МАЙБОРОДА, канд. пед. наук, доцент
Національний університет цивільного захисту України*

У сучасних умовах, зростання кількості надзвичайних ситуацій, зокрема пожеж, пов'язаних зі змінами клімату, техногенними аваріями та військовими діями, ставить